BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 235 Luni 28 August 1939
16 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Datoria tuturor

Ne socotim datori și în drept, în numele trecutului activității noastre și în acela al strânsei noastre legături cu opinia publică românească să o prevenim împotriva știrilor de tot felul pe care imaginația așa zișilor „bine informați" le pun în circulație.

In clipele acestea de gravă încordare internațională, toată lumea nu are decât o îndatorire: să păstreze cel mai desăvârșit calm și cea mai riguroasă disciplină națională. Dispariția oricăror lupte politice interne a făcut ca dela un capăt la altul al țării să nu se manifeste decât un singur crez: acela național românesc.

In numele lui, noi cari i-am fost totdeauna credincioși, cerem opiniei publice românești să nu se lase tulburată de nici un fel de propagandă străină, de niciun fel de informatori „a tot știutori" și să nu dea crezare decât știrilor controlate.

Grija noastră a tuturor trebue să fie apărarea pământului românesc împotriva oricui ar urmări să se atingă de el, și nimic nu ar putea fi mai primejdios pentru apărarea noastră națională ca răspândirea de știri false sau tendențioase și pierderea calmului.

Maturitatea poporului român, străduințele depuse în apărarea intereselor românești sacrificiile unanim consimțite pentru apărarea noastră națională și conștiința că la prima chemare vom ști să ne facem datoria, îndreptățesc încrederea pe care trebue s'o păstrăm întreagă în ce privește viitorul României și impun tuturor obligația de a nu tulbura liniștea și ordinea națională atât de necesare în clipele de față.

Madona cu copilul — BARTOLOMÉ ESTEBAN MURILLO

(Vezi articolul din pag. II-a)

Biserica românească din Praid

de AL. GREGORIAN

Am fost Duminica trecută la o târnosire în Praid.

Praidul e un târg — mic și trist târg săcuesc și săcuizat — la hotarul de Sud al Odorheiului, spre Mureș. Aruncat într'o vale închisă de pieptul colinei de sare, uitat de lume și de Dumnezeu, cu casele lui lungulețe și vinete ca niște sicrie, cu noroae amarnice și oameni liniștiți, înfipți în cisme și terminați fără chipuri sub văcăliile mari de pâslă ale pălăriilor, acest târg e imaginea așezărilor acelea de izbeliște, întâmplătoare, fără stil și fără destin, unde vine cine vrea și rămâne cine și cum poate. Locuitorii lui săcui și-au pierdut de mult originea; evreii locului cu ale lor „prăvălii mixte" sunt colecționați din toate vânturile; iar românii și-au uitat graiul și portul în vreme.

Până și istoria s'a încurcat la Praid. Nimeni nu-ți poate spune limpede care e, de pildă, începutul așezării și cursul lucrurilor praidene. O amnezie grea întunecă trecutul și apără viața molcomă a locuitorilor acestora. Turnul semeț ce se ridică singuratic deasupra târgului, ca fușteiul unui plop uscat, chiar acest turn catolic e fără identitate.

Singur preotul maghiar care ne furișează priviri numai pe sub rama ochelarilor știe de unde a venit și ce rost are sfinția sa aici. Știe, într'adevăr, foarte bine domnul părinte, căci, iată, abia-și poate ascunde mâhnirea pricinuită de prezența unei biserici românești în Praid și de praznicul bucuriei noastre ortodoxe.

Cu toate acestea Praidul e o străveche așezare românească. Este aci o bogată ocnă, ca oricare din acelea unde Momsen a găsit tablele cerate ale contractelor romane, și în jurul căreia viața socială curge dela Decebal și dela legionarii castrelor eroice, neîntreruptă. Este multă românime peste care s'a suprapus silnic pătura desnaționalizatoare a coloniștilor săcui. Și e miez de pământ dacic, în preajma căruia portul alb al oamenilor dârzi, despre care pomenește istoricul latin Florus, n'a pierit nici azi.

Până acum locurile acestea au fost lipsite de sacra ocrotire a bisericii noastre naționale. Atâtea vitregii care se împletesc cu viața milenară a pământului transilvan și care nu pot fi înțelese decât în spațiul tragic al unei istorii strivită de fatalități, au făcut ca abia în anul dela Cristos 1939 să se poată înălța aici sfânt lăcaș creștin ortodox. Sub oblăduirea Vlădicăi Nicolae al Clujului și Feleacului — câtă prestanță și câtă bogăție de duh și cât dor de faptă într'o cârjă tânără și românească! — cu înțelegerea unui om de inimă, care e ctitorul Ștefan Stănescu, și cu pasiunea misionară a părintelui Sărghițan, praidenii și-au zidit biserică mare și frumoasă în piatră, să ție cât veacurile. Pensula talentată a lui Laurențiu Moldovan i-a împodobit apoi bolțile cu sfinți de evlavie bizantină. Și un sobor de douăsprezece odăjdii aurite, în

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

Analiză politică

de AUGUR

Londra, 23 August

Comunicatul oficial, publicat la Londra, ieri seară, după întrunirea principalilor membri ai guvernului, sub președinția d-lui Chamberlain, stabilește singurul fapt important în situația turbure creiată de propaganda germană și de știrea călătoriei d-lui von Ribbentrop la Moscova. Guvernul britanic, care nu s'a lăsat sdruncinat de războiul nervilor, deslănțuit de d-rul Goebbels, nu s'a emoționat deasemenea aflând că d. Stalin avea intenția să semneze un pact de neagresiune cu Germania. Garanția dată Poloniei, independent de atitudinea pe care Rusia ar putea s'o ia, rămâne în picioare. Marea Britanie își intensifică încă pregătirile, pentru cazul în care, de acord cu Franța, va trebui să intervină cu forța armelor ca să restabilească pacea în Europa, sdruncinată de o agresiune germană.

Ca să aruncăm o lumină mai puternică asupra situației britanice, vom spune că, la reuniunea de ieri, d. Chamberlain a uimit pe colegii săi, prin fermitatea sa. Cât despre noi, n'am fost miraţi aflând această atitudine. Căci de multă vreme, căutăm să explicăm, prin toate mijloacele de cari dispunem, că d. Chamberlain nu este decât purtătorul de cuvânt al opiniei publice din Anglia. Când majoritatea acestei opinii era favorabilă

(Continuare in pag. 2-a)

Cititi în corpul ziarului:
D. Daladier
despre situația internațională

Incercări de pace

Răsboiu sau pace? Chinuitoarea întrebare, care, în zilele din urmă, turbură conștiința universală, nu are încă nici un răspuns. Guvernele, ca și popoarele, pregătesc cu înfrigurare războiul și speră cu îndărătnicie în pace.

Cu cât primejdia pare mai apropiată, cu atât se înmulțesc, mai stăruitoare și mai numeroase apelurile la pace.

Acum trei zile, Regele Belgiei, în numele a șase Suverani, șefi ai unor vrednice națiuni, care prin întinderea lor sunt mici, dar prin civilizația lor sunt mai mari, a proclamat dreptul lor la viață independentă și dreptul omenirii la pacea întemeiată pe respectul ordinei morale și a făcut un mișcător apel la conștiința tuturor acelora, care ar putea purta mâine răspunderea dezastrului universal, apel la care s'a asociat și Președintele Confederației helvetice.

Joi, Sfântul Părinte, de pe pământul antic de la Castel Gandolfo, cu înalta lui autoritate spirituală de urmaș al lui Iisus pe pământ, a adresat la rândul Său o solemnă chemare de pace lumii cerând ca glasul patimei să facă loc glasului rațiunei, pentru ca astfel să fie cruțate ruinele țărilor și sângele fraților de aceiași credință.

Și apelul adânc uman al legilor și chemarea gravă a Sfântului Părinte sunt însă numai expresia adânc emoționată a conștiinței universale, în fața catastrofei, care ar putea fi ocolită, dacă pasiunea ar face loc judecății liniștite și dacă grija de prestigiu ar face loc dreptății.

Președintele Statelor Unite însă a adresat, la rândul său, Suveranului Italiei, un mesagiu, în care în afară de considerațiile politice sau morale, indică și modalitățile tehnice, pe care le socotește potrivite pentru evitarea conflictului. Propunerile sale sunt cunoscute prin mesagiile, pe care scurtă vreme după aceasta Președintele Roosevelt, le-a adresat Cancelarului Hitler și Președintelui Moscicki. D. Roosevelt sugerează celor doi capi de State să rezolve neînțelegerile dintre ele fie prin negocieri directe, fie printr'un arbitraj nepărtinitor, fie printr'o procedură de conciliere, alegând, în acest scop, drept mediator, o personalitate aparținând uneia din republicile americane, care sunt străine de orice participare la chestiunile politice europene. In timpul cât s'ar examina mijloacele cele mai potrivite pentru o soluție pașnică, Președintele Roosevelt face apel la cei doi capi de State să se declare de acord a se abține de la orice act pozitiv de ostilitate.

Din nefericire, deși metodele propuse de d. Roosevelt pentru prevenirea războiului există de mult în arsenalul diplomatic european: nici negocierile directe, nici conciliera, nici arbitrajul care stau de luni întregi, la dispoziția părților în conflict, n'au împedecat până azi divergența să se adâncească până la limita războiului.

Va fi de rândul acesta autoritatea d-lui Roosevelt destul de mare spre a da vechilor metode de soluționare pașnică a conflictelor o vigoare nouă?

(Continuare in pag. 2-a)

Acordul de asistență mutuală
dintre Anglia și Polonia a fost semnat la Londra

Serviciul special al „Universului"

Varșovia, 25 (A. T. E.). — Din Londra, se anunță că acordul de asistență mutuală dintre Anglia și Polonia a fost semnat astăseară de lor-

D. MOSCICKI
Președintele republicei polone

dul Halifax și contele Raczinski, ambasadorul Poloniei.

ACORDUL CUPRINDE OPT ARTICOLE

Londra, 25 (Rador). — Acordul de asistență mutuală dintre Anglia și Polonia cuprinde 8 articole în care sunt specificate împrejurările în cari cele două părți contractante vin una în ajutorul celeilalte.

Comunicatul oficial publicat de Foreign Office după semnarea acordului declară:

„Guvernul britanic simte cea mai mare satisfacție că negocierile în vederea prezentului acord au fost încheiate atât de repede și atât de mulțumitor".

*

Varșovia, 25 (A. T. E.).— **Semnarea acordului de asistență mutuală dintre Anglia și Polonia e considerată la Varșovia ca un eveniment însemnat, care consfințește colaborarea în toate domeniile, a celor două state.**

Acordul are caracterul unei alianțe defensive cuprinzând, între altele, și clauza că cei doi contractanți se obligă să acorde asistență unui al treilea stat, în cazul când acesta ar fi atacat, fără să se specifice care este acest al treilea stat. La Varșovia, persistă părerea că acest al treilea stat a fost fixat în convorbirile cari au precedat încheerea acordului.

Tot prin clauzele acordului se prevede strânsa colaborare între cele două state în domeniul marinei, aviației și al armatei de uscat.

Repedea încheere a tratativelor pentru semnarea acordului e considerată aci ca un răspuns prompt la încheerea pactului de neagresiune germano-sovietic.

Imediat ce s'a aflat de semnarea acordului s'a pro-

LORDUL HALIFAX
ministrul de externe al Angliei

dus o călduroasă manifestație de simpatie în fața ambasadei britanice.

Mesajul președintelui Roosevelt către președintele Moscicki

Varșovia, 25 (A. T. E.). — Dis de dimineață s'a aflat în tot orașul despre mesajul transmis de președintele Roosevelt președintelui Moscicki. Mesajul n'a fost prezentat de ambasadorul american, fiind trimis pe calea unei radiograme directe, adresată președintelui Republicii Polone. Se anunță în mod oficial că președintele Moscicki va răspunde pe aceiaș cale președintelui Roosevelt.

Cum e privită situația politică la Varșovia

Varșovia, 25. (A. T. E.). — Situația politică și desfășurarea ei e privită cu deosebită seriozitate la Varșovia. Se relevă în primul rând propoganda sgomotoasă a presei germane, care răspândește știri cu totul neadevărate privind Polonia. Cercurile competente poloneze sunt de părere că propaganda aceasta e deslănțuită cu unicul scop ca Germania să-și poată procura un alibiu și să poată arunca apoi asupra Poloniei vina pentru turburarea păcii. Se exprimă în acelaș timp convingerea că nimeni în lume nu va da crezare știrilor răspândite de Germania.

Străduința aceasta de a face ca Polonia să fie considerată ca agresoare este inutilă, căci desele incidente dela Danzig și celelalte din Silezia sunt dovezi eclatante despre vina Germaniei.

Nici o intervenție
a guvernului sovietic la Varșovia

Moscova, 25 (Rador). — Ambasada Sovietelor la Varșovia declară lipsite de orice temei svonurile care au circulat în străinătate despre o acțiune a guvernului sovietic pe lângă guvernul din Varșovia, menită să convingă Polonia a începe negocieri directe cu Germania.

Schimbări in cabinetul englez in cazul unui război

Londra, 25 (Rador). — Agenția „Reuter" transmite: In cercurile autorizate guvernamentale sunt luate în considerare schimbări în compunerea guvernului în cazul unui război.

Planul ce este examinat actualmente prevede invitarea foștilor miniștri conservatori și a fruntașilor opoziției de a participa la guvern.

In acelaș timp ar urma să se constitue un cabinet restrâns, compus probabil din șapte miniștri, din care ar făcea parte primul ministru, lordul Halifax, sir John Simon, lordul Chatfield, fruntașul laburist Attlee, fruntașul liberal Sinclair și d. Winston Churchill.

Va fi sporit și numărul membrilor guvernului și este probabil că d. Eden va reveni în guvern.

In corpul ziarului
Mișcare în magistratură

Noui intrevederi între d. Hitler și ambasadorii Franței și Angliei

Berlin, 25 (Rador). — O informație destinată străinătății declară:

„Se anunță din sursă informată că Fuehrerul a primit azi după amiază la cancelariat, în prezența d-lui von Ribbentrop, pe ambasadorii Italiei, Japoniei, Marei Britanii și Franței".

Pe de altă parte, se anunță că în cursul dimineții d. Hitler a primit pe ambasadorul Angliei, iar după amiază d. von Ribbentrop a avut o întrevedere cu ambasadorul Franței. Intrevederea a durat o oră.

Berlin, 25 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Impresia ce domnește după diferitele întrevederi pe care Fuehrerul le-a avut în cursul după amiezii, succesiv, cu diferiți ambasadori, nu mai lasă loc pentru niciun fel de optimism.

Se crede că Fuehrerul ar fi declarat hotărît interlocutorilor săi că a decis să ia măsuri pentru a apăra pe germanii din Polonia, că paharul s'a umplut și că cel mai mic incident nou poate să-l facă să se reverse.

Cu toată această amenințare netăgăduită, mai domnea încă Vineri seara impresia în cercurile autorizate că se fac sforțări din partea Reichului, pentru a se realiza un fel de conferință menită să hotărască soarta Poloniei în sensul revendicărilor germane.

Nu se știe deocamdată care este însemnătatea și șansele unei asemenea întreprinderi, dar cercurile politice germane lasă să se înțeleagă că ea ar fi în curs de realizare.

Serbările dela Tannenberg
au fost contramandate

Berlin, 25 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite: Se anunță oficial că din cauza situației încordate, serbările dela Tannenberg, fixate pentru Duminică 27 August, au fost contramandate.

Lucrări edilitare in Capitală

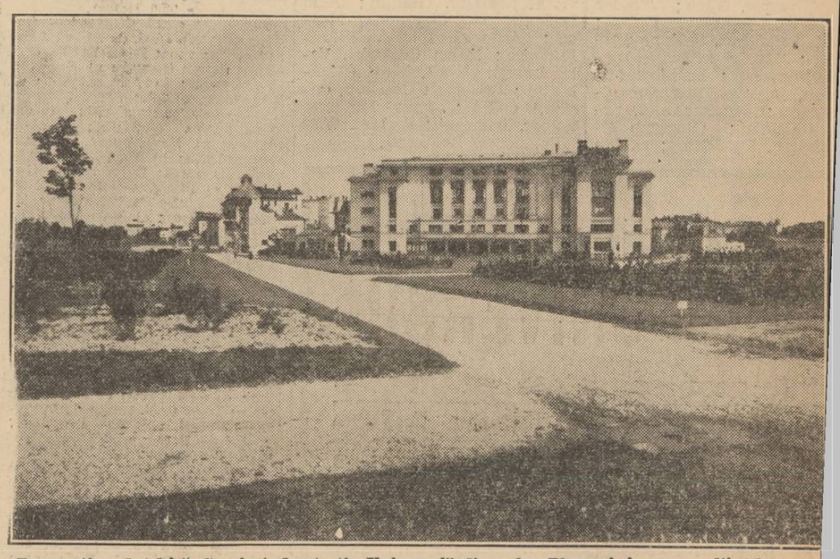

Perspectiva deschisă Casei studențești „Universul" din calea Plevnei, în urma ultimelor lucrări edilitare; (Vedere dinspre podul Sf. Elefterie).